

صنعت خودرو ایران در حالی سال ۹۵ را به پایان می برد که می توان گفت در حال گذشتن از دوران گذار است و سال پیش رو، سال شکوفایی این صنعت خواهد بود. دلیل اصلی این امر نیز، تغییر رویکرد مدیریت، تصمیم سازی و تصمیم گیری کشور در سه سال اخیر است. در این میان، تدبیر و درایت دولت تدبیر و امید برای مهیا ساختن فضای همکاری های بین المللی، امکان برخورداری از تعاملات با شرکا و شرکت های کشورهای پیشرفته در صنایع خودرو و قطعه سازی را فراهم آورد تا امروز برپایه و در سایه این همکاری ها، در انتظار پوست اندازی خودروسازی و محصولات آن در کشور باشیم. به عبارت دیگر، فعالان صنعت خودرو و قطعه سازی، با چرخش ۱۸۰ درجه ای در مقایسه با گذشته، از توجه به کمیت به تمرکز بر کیفیت رسیده و مسیر «خودروساز شدن» را پیش گرفتند.

پیش تر نیز به این نکته اشاره شده که تنها ۳۰ درصد از مشکلاتی که در سال های پایانی دهه ۸۰ به صنعت خودرو کشور لطمه وارد کرد، ناشی از تحریم های بین المللی بود، و گرنه باز کردن بسیاری از گره ها، با تدابیر مدیریتی امکان پذیر بود؛ به عنوان مثال در نیمه نخست سال ۹۲ و در حالی که هشتاد هزار خودرو به ارزش تقریبی ۲۴۰۰ میلیارد تومان به دلیل کسری قطعه در پارکینگ ها و خیابان های ایران خودرو پارک شده بودند، شورای پول و اعتبار برای دادن وام هزار میلیاردی به خودروسازان برای آنها شرط و شروط تعیین می کرد. اما امروز در اسفندماه ۹۵ می توان دومین سال تولید خودرو بدون کسری قطعه در گروه صنعتی ایران خودرو را آمار و گزارش مربوط به آن راثبت کرد.

از سوی دیگر و در سایه گشایش فضای سیاسی در همکاری های بین المللی، زمینه برای اجرای دیپلماسی صنعتی گروه صنعتی ایران خودرو نیز مهیا شد تا در نتیجه آن، نخستین قرارداد پسابرجامی کشور توسط این خودروساز و پژو فرانسه امضا و مهم تر از آن، اجرا شود؛ قراردادی که سه اصل مهم «سرمایه گذاری مستقیم»، «انتقال - بی قید و شرط - تکنولوژی» و «صادرات محصولات تولیدی مشترک از طریق زنجیره صادراتی» شرکت پژو برای نخستین بار در آن لحاظ و اجرا شد. این قرارداد و اصول آن در ادامه نیز به عنوان الگو و شرط اصلی در دیگر قراردادهای صنعت خودروی کشور تعیین شد تا براساس آن، قراردادهای همکاری بین صنعتگران ایرانی و شرکای خارجی علاوه بر تضمین های حقوقی قراردادی، ضمانت پایبندی طرفین به اجرا را نیز پیدا کند.

علاوه بر قراردادهای امضا شده تاکنون، تغییر رویکرد مدیریتی در سال های اخیر و همچنین فراهم آمدن زمینه سیاسی - اقتصادی در عرصه بین المللی، همکاری با چند شرکت برتر خودروسازی دنیا از کشورهای پیشرفته صنعتی را نیز در مرحله مذاکره تا حد زیادی پیش برده و در یک قدمی رسیدن به میز امضای قرارداد داده است. به عبارت دیگر می توان گفت، نتایج آنچه که در دولت تدبیر و امید پایه ریزی شده است در سال ۹۶ نمایان خواهد شد و صنعت خودرو کشور، پس از عبور از دوران تحول، پای در مسیر پیشرفت خواهد گذاشت.

نکته حائز اهمیت دیگر که در پایان باید می توان به آن اشاره کرد، تصمیم و جدیت خودروسازان کشور برای ارتقای سطح کیفی کار و محصولات است؛ از آن جهت که شمارگان و مونتاژ، دیگر نقطه آمل صنعتگران خودرو نیست و ارتقای کیفیت و خودروساز واقعی شدن، آن چیزی است که مدنظر قرار گرفته است. امید است، روند بهبود مستمر که در سطحی کلان و فراگیر در صنعت خودرو و قطعه سازی کشور جاری و ساری شده، بتواند تحقق اهداف جمهوری اسلامی ایران را در سند چشم انداز ۱۴۰۴ میسر سازد.

بازار تخریبگر، بازار اصلاحگر

بازار ارز در دولت یازدهم چه مسیری طی کرد؟

۳۶۱۱۴ ریال معامله شد که در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۳۹۴ حدود ۵.۱ درصد افزایش نشان می دهد. در این دوره، قیمت یورو در بازار آزاد ۵.۶ درصد افزایش یافت

حفظ ثبات نسبی بازار ارز در دولت یازدهم در حالی ممکن شد که به واسطه کاهش شدید قیمت نفت در بازارهای جهانی میزان درآمدهای ارزی کشور به میزان قابل توجهی افت و بسیاری از کشورهای نفتی را دچار شوک های ارزی کرد.

با وجود این پس از اجرایی شدن بزرگام که بخشی از محدودیت های ارزی ایران را برطرف و بخصوص از ابتدای سال جاری روش های مدیریت بازار ارز نیز تغییر کرد، در شرایطی که در دوره تحریم، صرافی ها با بار اصلی نقل و انتقال ارز به خارج از کشور را برعهده داشتند، بانک مرکزی طی چند گام این مسئولیت را بتدریج به سوی بانک ها بازگرداند. در همین زمینه صدور مجوز ورود بانک ها به خرید و فروش ارز آزاد و دستورالعمل ساماندهی بازار ارز که گشایش اعتبارات اسنادی براساس دلار ۳۶۰۰ تومانی برای واردکنندگان کالا یکی از فرازهای آن بود، عزم دولت را برای تأمین نیازهای صادرکنندگان و واردکنندگان نشان داد، گرچه نرخ شناور مدیریت شده در سال های اخیر در دستور کار بوده ولی یکسان سازی نرخ ارز که خواسته تمام فعالان و کارشناسان اقتصادی است نیز در اولویت دولت قرار گرفت به طوری که قرار بود تا پایان سال جاری برای سومین بار این اتفاق در اقتصاد ایران و این بار برای همیشه رخ دهد، اما از آنجا که از نظر بانک مرکزی تمام شرایط برای ارز تک نرخ مهیا نشده، این هدف به سال آینده موکول شده است.

در مجموع به نظر می رسد بازار ارزی که در دولت گذشته به دلیل سیاست های نادرست، تخریبگر اقتصاد بود در دولت یازدهم در خدمت اقتصاد ملی قرار گرفته و به نوعی اصلاحگر نظام های اقتصادی خواهد شد.

سیاوش رضایی / بازار ارز همواره یکی از لنگرهای اقتصاد ایران بوده است. لنگری که در سال های ۹۰ تا ۹۲ بار شد و نوسان قیمت ها در بازار بسیاری از بنیان های اقتصاد ایران را تحت تأثیر خود قرار داد، اما آنچه بیش از همه فعالان اقتصادی را آزار می داد، نوسان غیر قابل پیش بینی بود که دامنه آن روز به روز افزایش می یافت.

ولی از همان روز برگزاری انتخابات یازدهمین دوره ریاست جمهوری در ۲۴ خرداد سال ۹۲ که همه چیز برپیریزی حسن روحانی دلالت داشت، بخش عمده ای از حباب های شکل گرفته در این بازار ترکید و در مدت کوتاهی قیمت حتی به زیر ۳ هزار تومان هم رسید. با تغییر سیاست های اقتصادی و تغییر ریل قطار اقتصاد بتدریج بازار ارز نیز به ثبات نسبی رسید به طوری که در سه سال نخست فعالیت دولت یازدهم دامنه نوسان نرخ ارز به حدود ۱۰ درصد خلاصه شد، همان دستاوردی که نرخ دلار را تا اوایل آذر ماه امسال در محدوده ۳۵۰۰ تومان حفظ کرد.

هر چند نوسان نرخ ارز از اوایل آذر سال جاری تحت تأثیر عواملی همچون انتظارات منفی ناشی از نتایج انتخابات آمریکا و برخی نوسانات فصلی از جمله افزایش تقاضا در ایام اربعین و سال نو میلادی، افزایش یافت و انحراف معیار نرخ دلار از ۳۱۷ ریال در آبان ماه به ۸۸۸ ریال در آذرماه رسید، در دی ماه سال جاری نوسانات بازار به نحو مطلوبی مدیریت شد و در این ماه انحراف معیار نرخ دلار بازار آزاد با کاهش ۱۹ درصدی نسبت به ماه قبل به ۷۴۶ ریال کاهش یافت.

البته بررسی نرخ دلار در دهه های اخیر همواره و همانند سایر کالاها با سیر صعودی قیمت همراه بوده است و در ماه های پایانی سال جاری در کانال ۳۸۰۰ تومان قرار گرفته است، اما به گواه فعالان اقتصادی کاهش دامنه نوسانات و انحراف معیار نرخ ارز اقتصاد را برای آنها پیش بینی پذیرتر کرده است. طی ۱۰ ماه سال ۱۳۹۵، هر دلار آمریکا در بازار آزاد به طور متوسط

تغییرات نرخ دلار در بازار آزاد طی سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵

متغیر	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۰ ماه ۱۳۹۵
متوسط نرخ دلار (ریال)	۲۶۰۵۹	۳۱۸۳۹	۳۲۸۰۱	۳۴۵۰۱	۳۶۱۱۴
شکاف نسبی	۱۱۲.۶	۴۹.۸	۲۳.۷	۱۶.۶	۱۵.۸
حداکثر نرخ دلار (ریال)	۳۹۸۰۰	۳۶۸۲۷	۳۵۹۵۰	۳۷۳۶۸	۴۱۴۵۳
انحراف معیار	۷۴۱۰	۲۳۴۶	۱۳۵۲	۱۳۳۱	۱۷۳۳
ضریب تغییرات	۲۸.۴۴	۷.۳۷	۴.۱۲	۳.۸۶	۴.۸۰

نمودار تغییرات قیمت یک اونس طلا در یک سال گذشته

